

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

Lesson Plan Using the 4+1 Planned Writing and Evaluation Model to Enhance Creative Writing Abilities of Lower Secondary Students

สุภานัน มิ่งวิมล¹ และ วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเผ่า^{2*}

Suphanun Mimgwimon¹ and Wipawan Wongsuwan Kongpao^{2*}

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบประเมินเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน และทดลองนำร่องกับตัวอย่างนักเรียน จำนวน 25 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาตามรูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นเตรียมการ (2) ขั้นวางแผนและร่างงานเขียน (3) ขั้นทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาร่างงานเขียน (4) ขั้นตรวจแก้ไขงานเขียน และ (5) ขั้นนำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานเขียน 2) ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($M = 4.52$, $SD = 0.50$) 3) แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีลักษณะเป็นข้อสอบอัตนัย โดยให้นักเรียนเขียนความเรียงแบบเล่าเรื่องจากข้อมูลที่กำหนดให้ 4) ผลการประเมินแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์สอดคล้องกับจุดประสงค์สามารถนำไปใช้ได้ ($M = 1.00$, $SD = 0.00$) และผลการประเมินเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์สอดคล้องกับองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถนำไปใช้ได้ ($M = 0.86$, $SD = 0.36$)

คำสำคัญ : รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1, ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์, แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์, เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์, นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

¹ นิสิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล : suphanun.min@gmail.com
Master Student in Division of Teaching Thai Language, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University. Email: suphanun.min@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล : wipawan.w@chula.ac.th
Assistant Professor (Ph.D.) in Division of Teaching Thai Language, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University. Email: wipawan.w@chula.ac.th

Abstract

This research article aimed to develop and examine the quality of a lesson plan based on the 4+1 Planned Writing and Evaluation Model, a creative writing assessment, and a creative writing scoring rubric. The research instruments included a lesson plan evaluation form, a creative writing assessment evaluation form, and a creative writing scoring rubric evaluation form. The quality of the instruments was evaluated by three experts, and the developed instruments were also pilot tested with a sample of 25 students. Data were analyzed using the arithmetic mean (M) and standard deviation (SD). The research findings revealed that: 1) the lesson plan developed using the 4+1 Planned Writing and Evaluation Model consisted of five steps: (1) preparation, (2) planning and drafting, (3) reviewing, revising, and developing the draft, (4) editing, and (5) presentation and publication; 2) the lesson plan was evaluated as being appropriate at the highest level ($M = 4.52$, $SD = 0.50$); 3) the creative writing assessment was an essay test requiring students to write a narrative essay based on the given information; and 4) the creative writing assessment was consistent with the objectives and applicable ($M = 1.00$, $SD = 0.00$), while the creative writing scoring rubric was consistent with the components of creative writing and applicable ($M = 0.86$, $SD = 0.36$).

Keywords: the 4+1 planned writing and evaluation model, creative writing abilities, creative writing assessment, creative writing scoring rubric, lower secondary students

บทนำ

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (creative writing) เป็นการเขียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เขียนใช้ภาษาอย่างมีศิลปะ และจินตนาการในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ ผ่านการเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา และรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลาย (ถวัลย์ มาศจรัส, 2546) การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีองค์ประกอบหลัก 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา หมายถึงความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาที่แปลกใหม่ หรือความคิดริเริ่ม ที่ผสมผสานจากความคิดเดิมที่มีอยู่ ใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ไม่ลอกเลียนแบบ มีแนวคิดของ เรื่องที่ชัดเจน ดำเนินเรื่องอย่างต่อเนื่อง เนื้อหา มีความสอดคล้องเป็นเหตุเป็นผล เลือกใช้เทคนิคการเขียน ที่ทำให้งานเขียนน่าสนใจ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับประเภทของงานเขียน และนำเสนอเหตุการณ์ ในมุมมองที่หลากหลาย อีกทั้งยังนำเสนอเนื้อหาที่ให้คุณค่าแก่ผู้อ่าน และด้านการใช้ภาษา หมายถึง ความสามารถในการเลือกใช้ถ้อยคำเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ของ ผู้เขียน เรียบเรียงประโยคเพื่อสื่อสารเนื้อเรื่องให้ผู้อ่านได้ถูกต้อง และใช้องค์ประกอบโครงสร้างทางภาษาได้ ถูกต้องตามหลักภาษาไทย โดยความสามารถเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การแสดงออกทางความคิด และการสื่อสารอย่างมีความหมาย

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (2567) รายงานผลการประเมินระดับชาติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนประสบปัญหาในการเขียน โดยรายงานผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 พบข้อบกพร่อง ได้แก่ นักเรียนเขียนย่อความไม่ครบถ้วน ปรับแต่งเนื้อความจนผิด

ความหมาย เขียนแสดงความคิดเห็นไม่เหมาะสม ใช้ภาษาไม่ถูกต้อง และเรียบเรียงความคิดไม่เป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเขียนซึ่งพบปัญหาที่คล้ายกัน เช่น การสะกดคำผิด การใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน การใช้คำเชื่อมไม่เหมาะสม และการเขียนประโยคที่ไม่สมบูรณ์ ส่งผลให้การถ่ายทอดความคิดผ่านงานเขียนขาดประสิทธิภาพ (นุรุลฮูดา หะยีสะนิ และ ณฐ อังศุวิริยะ, 2562; บุญญาพร ทองจันทร์, 2560) นอกจากนี้ ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 8 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 (การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 กันยายน 2568) ยังสะท้อนปัญหาที่สอดคล้องกัน คือ นักเรียนจำนวนมากไม่สามารถจัดลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบ ขาดความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอเรื่องราว และใช้ภาษาเขียนไม่ถูกต้อง เช่น สะกดคำผิด ใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน เขียนประโยคที่ขาดการเชื่อมโยงความคิด ปัญหาเหล่านี้ส่วนหนึ่งเกิดจากคลังคำศัพท์ของนักเรียนมีจำกัด นักเรียนขาดประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน และมีเวลาฝึกเขียนไม่เพียงพอ

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาด้านการเขียน และช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน พบว่า แนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (process writing) เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในการพัฒนาทักษะการเขียน โดยมองว่าการเขียนเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยหลายขั้นตอน เช่น การวางแผน การร่าง การปรับปรุง และการเผยแพร่ผลงาน (Murray, 1972) แนวคิดดังกล่าวได้พัฒนาไปสู่รูปแบบการสอนเขียนหลายรูปแบบหนึ่งในนั้น คือ รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 (The 4+1 planned writing and evaluation model) เป็นรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นกระบวนการเขียน มีขั้นตอนที่ชัดเจนมุ่งเน้นการวางแผนการเขียนและการประเมินงานเขียน โดยให้นักเรียนประเมินตนเองควบคู่กับการประเมินของครูในทุกขั้นตอน การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเน้นการสร้างบรรยากาศที่ช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมจินตนาการ รวมทั้งให้นักเรียนเขียนร่วมกันเป็นกลุ่มในทุกขั้นตอน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ และประสบการณ์ เพื่อนำไปใช้พัฒนางานเขียนทั้งด้านความคิดและด้านการใช้ภาษา ขั้นตอนการสอนประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเตรียมการ (preparation) 2) ขั้นวางแผนและร่างงานเขียน (planning) 3) ขั้นทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาร่างงานเขียน (development) 4) ขั้นตรวจแก้ไขงานเขียน (correction) และ 5) ขั้นนำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานเขียน (presentation) ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้พัฒนางานเขียนอย่างเป็นระบบและได้รับข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง (Karatay, 2011; Karatay & Aksu, 2017) ต่อมา Karatay et al. (2023) ได้พัฒนารูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 ให้ส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น โดยยังคงขั้นตอนการเขียน 5 ขั้นตอนเช่นเดิม แต่เพิ่มกิจกรรมที่บูรณาการแนวทางการเขียนแบบเน้นกระบวนการ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ และการเขียนแบบร่วมมือกัน (collaborative writing) เข้าด้วยกัน ผ่านการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระดมความคิด และร่วมกันพัฒนางานเขียนในทุกขั้นตอนของกระบวนการเขียน ส่งผลให้นักเรียนได้รับทั้งข้อเสนอแนะจากครูและสมาชิกกลุ่ม ซึ่งช่วยส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การใช้จินตนาการ และการใช้ภาษาในการเขียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การศึกษาปัญหาด้านการเขียนของนักเรียนและการทบทวนเอกสารเกี่ยวกับรูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 ผู้วิจัยเห็นว่า รูปแบบดังกล่าวเป็นแนวทางที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากเป็นรูปแบบที่เน้นกระบวนการเขียนอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการประเมินและการให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนาทั้งด้านการใช้ภาษาและการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในงานเขียน จากขั้นตอน 4+1 ใน 4 ขั้นตอนแรก นักเรียนจะได้วางแผนงานเขียน แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดกับเพื่อนในกลุ่ม ผ่านกลยุทธ์การเขียนร่วมกันตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และสลับหน้าที่กันไปในแต่ละขั้นตอน ได้ทบทวนงานเขียน พัฒนางานเขียนโดยใช้เทคนิคการขยายความคิด และได้ตรวจสอบงานเขียนด้านการใช้ภาษา นอกจากนี้ นักเรียนจะได้ประเมินงานเขียนของตนเอง ได้รับคำแนะนำจากเพื่อนและครู และขั้นตอน +1 เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะได้เผยแพร่ผลงานเขียนของตนเอง ซึ่งการเผยแพร่ผลงานสามารถเป็นแรงจูงใจที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจการเขียนมากขึ้น (Karatay et al., 2023)

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 สามารถแก้ปัญหาด้านการเขียนของผู้เรียนได้หลายด้าน สอดคล้องกับปัญหาที่พบในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการจัดกิจกรรมตามกระบวนการเขียนอย่างเป็นขั้นตอนร่วมกับการประเมินและการให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้นักเรียนสามารถวางแผนการเขียน จัดลำดับความคิด และจัดโครงสร้างข้อความได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้งานเขียนมีความชัดเจนและสอดคล้องกันมากขึ้น (Karatay, 2011; Karatay & Aksu, 2017; Selanikli, 2015) นอกจากนี้ ยังมีขั้นตอนที่นักเรียนได้การทบทวนและปรับปรุงงานเขียน ซึ่งช่วยพัฒนาการใช้ภาษา ทั้งด้านการเลือกใช้ถ้อยคำ การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการใช้ประโยค (Demirel, 2021) รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 ได้ผสมผสานแนวคิดการเขียนแบบเน้นกระบวนการ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ และการเขียนแบบร่วมมือกัน ซึ่งช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่ม จินตนาการ พัฒนาโครงสร้างงานเขียน และกลไกทางภาษา พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจ ลดความวิตกกังวล และส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการเขียนของผู้เรียน (Bağcı, 2019; Karatay et al., 2023) จากการศึกษาวิจัยจึงสะท้อนให้เห็นว่า รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 สามารถช่วยแก้ปัญหาด้านการจัดลำดับความคิด การใช้ภาษา และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่พบในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้

ผู้วิจัยนำขั้นตอนการสอนโดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ศึกษาประเภทงานเขียนและตัวอย่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เลือกหัวข้อที่สนใจ กำหนดจุดมุ่งหมายของงานเขียน วางแผนและวิเคราะห์เนื้อหาที่จะนำมาเขียน และค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อ เพื่อเตรียมตัวและกระตุ้นความสนใจของนักเรียนก่อนการเขียน จากนั้นประเมินงานเขียนในขั้นเตรียมการ ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผนและร่างงานเขียน เป็นขั้นตอนการวางแผนเพื่อกำหนดสิ่งที่ต้องการนำเสนอ จัดลำดับการนำเสนอเนื้อหา แบ่งหน้าที่รับผิดชอบภายในกลุ่มและศึกษากลยุทธ์การเขียนร่วมกัน กำหนดแง่มุมที่ต้องการนำเสนอ ลงมือเขียนงานเขียนร่างที่ 1 และประเมินงานเขียนในขั้นวางแผนและร่างงานเขียน ขั้นที่ 3 ขั้นทบทวน ปรับปรุงและพัฒนาร่างงานเขียน เป็นขั้นตอนที่นักเรียนต้องอ่านงานเขียนร่างที่ 1 เพื่อทบทวนและปรับปรุงเนื้อหา

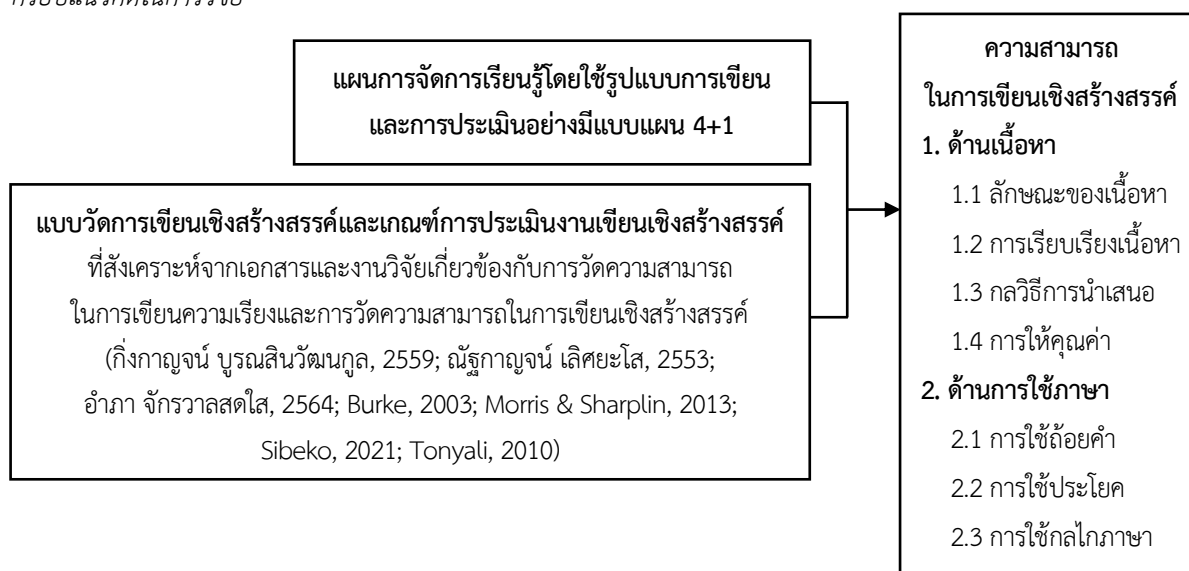
ที่ต้องการนำเสนอ ใช้คำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม เพื่อจัดระเบียบงานเขียนให้ดีขึ้น เลือกใช้เทคนิคการขยายความคิด จากนั้นประเมินงานเขียนในขั้นทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาร่างงานเขียน ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจแก้ไขงานเขียน เป็นขั้นตอนที่ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบงานเขียนด้านภาษา การนำเสนอ การสะกดคำ และการใช้เครื่องหมายวรรคตอน จากนั้นประเมินงานเขียนในขั้นตรวจแก้ไขงานเขียน และขั้นที่ 5 ขั้นนำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานเขียน เป็นขั้นตอนที่ต้องเลือกช่องทางการนำเสนอ จัดรูปแบบงานเขียนให้เหมาะสมกับช่องทางที่จะนำเสนอ ประเมินงานเขียนในขั้นนำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานเขียน จากนั้นนำงานเขียนไปเผยแพร่

การวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จำเป็นต้องใช้เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและสอดคล้องกับลักษณะของงานเขียน เพื่อให้ผลการประเมินสะท้อนความสามารถของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการวัดความสามารถในการเขียนความเรียง (กึ่งกาญจน์ บุณสินวัฒนกุล, 2559; ญัฐกาญจน์ เลิศยะโส, 2553; อำภา จักรวาลสดใส, 2564; Burke, 2003; Morris & Sharplin, 2013; Sibeko, 2021; Tonyali, 2010) แสดงให้เห็นว่า เกณฑ์การประเมินควรครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทั้งด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา สอดคล้องกับลักษณะของงานเขียนและระดับของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงพัฒนาเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ 2 ประเภท ได้แก่ ความเรียงเชิงพรรณนาและความเรียงแบบเล่าเรื่อง

ผู้วิจัยต้องการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 เพื่อให้ได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะและขั้นตอนการสอนสอดคล้องกับรูปแบบที่นำมาพัฒนา รวมทั้งได้เครื่องมือที่เหมาะสมต่อการนำไปพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในการวิจัยระยะต่อไป ดังกรอบแนวคิดในการวิจัย (ภาพ 1)

ภาพ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

วิธีการวิจัย

การพัฒนาและประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงศึกษาแนวทางการวัดและประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การถ่ายทอดเนื้อหาเป็นความเรียงร้อยแก้ว โดยนำเสนอความรู้ ความคิด และประสบการณ์ตามจินตนาการ มีความแปลกใหม่ เลือกใช้สำนวนภาษาที่สร้างอารมณ์ ความรู้สึกแก่ผู้อ่าน ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และนำเสนอเนื้อหาที่สร้างความเพลิดเพลิน จรรโลงใจ และสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมให้แก่ผู้อ่าน โดยสามารถวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้จากแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ร่วมกับเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีองค์ประกอบหลัก 2 ด้าน ได้แก่

1) ด้านเนื้อหา หมายถึง ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาเหมาะสมกับประเภทของงานเขียน ผู้อ่าน และวัตถุประสงค์ เนื้อหามีความแปลกใหม่ โดยใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีแนวคิดหลักของเรื่อง ชัดเจน และขยายความด้วยแนวคิดรอง เรียบเรียงเนื้อเรื่องอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วยเนื้อหาส่วนนำ เนื้อเรื่อง และส่วนสรุปที่สอดคล้องกับแนวคิดของเรื่อง ใช้กลวิธีการเขียนที่น่าสนใจและเหมาะสมกับประเภทของงานเขียน นำเสนอเหตุการณ์ในมุมมองที่หลากหลาย และให้คุณค่าด้านอารมณ์และด้านสังคมแก่ผู้อ่าน

2) ด้านการใช้ภาษา หมายถึง ความสามารถในการเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนเพื่อสื่อความหมาย ให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ของผู้เขียน เรียบเรียงประโยคเพื่อสื่อสารเนื้อเรื่องให้ผู้อ่าน และแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของผู้เขียน ใช้อองค์ประกอบโครงสร้างทางภาษา ได้แก่ การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การเว้นวรรค การเขียนย่อหน้าได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และเขียนงานเป็นระเบียบ

1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับเกณฑ์ในการวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และความสามารถในการเขียนความเรียงที่ได้รับอนุญาตการประเมินและน้ำหนักคะแนนไว้ (กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล, 2559; ณัฐกาญจน์ เลิศยะโส, 2553; อำภา จักรวาลสดใส, 2564; Burke, 2003; Morris & Sharplin, 2013; Sibeko, 2021; Tonyali, 2010) จากนั้นวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีองค์ประกอบร่วมที่สำคัญ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาและด้านการใช้ภาษา ซึ่งสอดคล้องกับ

องค์ประกอบ ของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยด้านเนื้อหามุ่งประเมินการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด กลวิธีการนำเสนอ และการสร้างคุณค่าให้แก่งานเขียน ส่วนด้านการใช้ภาษามุ่งประเมิน การเลือกใช้ถ้อยคำ การใช้ประโยค และการใช้กลไกทางภาษาให้ถูกต้องและเหมาะสม ผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบ ดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเกณฑ์การประเมินและแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับการวิจัยครั้งนี้

1.3 ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

2. พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 2 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ละ 5 คาบ คาบละ 50 นาที โดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทความเรียง 2 ประเภท ได้แก่ ความเรียงเชิงพรรณนาและความเรียงแบบเล่าเรื่อง

2.2 จัดทำแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบ อัตนัยแบบคู่ขนาน ก่อนเรียน 1 ข้อและหลังเรียน 1 ข้อ โดยใช้คำสั่งเดียวกันและมีข้อมูลที่กำหนดให้ลักษณะใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยให้นักเรียนเขียนความเรียงแบบเล่าเรื่องจากข้อมูลดังกล่าว จำนวน 150-240 คำ คะแนนเต็ม 50 คะแนน ใช้เวลา 50 นาที

2.3 จัดทำเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนตามองค์ประกอบหลัก 2 ด้าน รวม 50 คะแนน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 60 ประกอบด้วยลักษณะของเนื้อหา การเรียบเรียงเนื้อหา กลวิธีการนำเสนอ และการให้คุณค่า และ 2) ด้านการใช้ภาษา 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 40 ประกอบด้วย การใช้ถ้อยคำ การใช้ประโยค และการใช้กลไกภาษา (ตาราง 1)

ตาราง 1

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

องค์ประกอบ	รายการประเมิน	คะแนน
1. ด้านเนื้อหา (30 คะแนน)	1.1 ลักษณะของเนื้อหา - เขียนเนื้อหาเหมาะสมกับประเภทของงานเขียน ผู้อ่าน และวัตถุประสงค์ - เขียนเนื้อหาแปลกใหม่ โดยใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ - มีแนวคิดหลักของเรื่องชัดเจน และมีแนวคิดรองมาสนับสนุน	15
	1.2 การเรียบเรียงเนื้อหา - เรียบเรียงเนื้อเรื่องอย่างต่อเนื่องเป็นระเบียบ ไม่วกวน - เขียนเนื้อหาส่วนนำ เนื้อเรื่อง และส่วนสรุปสอดคล้องกับแนวคิดของเรื่อง	5
	1.3 กลวิธีการนำเสนอ - ใช้กลวิธีการเขียนน่าสนใจและเหมาะสมกับประเภทของงานเขียน - นำเสนอเหตุการณ์ในมุมมองที่หลากหลาย - ตั้งชื่อเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา สื่อความหมายชัดเจน กระชับ น่าสนใจ	5

ตาราง 1 (ต่อ)

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

องค์ประกอบ	รายการประเมิน	คะแนน
1.4 การให้คุณค่า	- สร้างอารมณ์ร่วมและดึงดูดใจผู้อ่าน - ปรับเปลี่ยนมุมมองของผู้อ่านและกระตุ้นความคิดของผู้อ่าน - นำเสนอเนื้อหาที่ช่วยสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมให้แก่ผู้อ่าน	5
2. ด้านการใช้ภาษา (20 คะแนน)	2.1 การใช้ถ้อยคำ - ใช้คำศัพท์ถูกต้องตามหลักภาษามีความหลากหลาย ระดับภาษาสม่ำเสมอ เหมาะสมกับประเภทของงานเขียน วัตถุประสงค์ ผู้อ่าน และบริบท - เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน และวรรณศิลป์ เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงความคิดความรู้สึก และอารมณ์ของผู้เขียน - ใช้ภาษานำเสนอความคิด มุมมอง และทัศนคติเพื่อแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของผู้เขียน 2.2 การใช้ประโยค - เขียนประโยคถูกต้องตามโครงสร้างประโยค และใช้คำเชื่อมประโยคได้ถูกต้อง 2.3 การใช้กลไวยากรณ์ - สะกดคำถูกต้อง ใช้คำตรงตามความหมาย - ใช้เครื่องหมายวรรคตอน เว้นวรรค และเขียนย่อหน้าได้ถูกต้อง - เขียนงานเป็นระเบียบ เรียบร้อย	10 5 5

3. ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

3.1 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1.1 กำหนดผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา 1 ท่าน และครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนเขียนภาษาไทยและด้านการวัดและประเมินผล 2 ท่าน

3.1.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมิน 3 ฉบับ ดังนี้

1) แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยพัฒนามาจากการศึกษาเอกสารตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) และใช้แบบประเมินที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

2) แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนกับจุดประสงค์ ใช้แบบประเมินที่เป็นการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยประเมินแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

3) แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์กับองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ใช้แบบประเมินที่เป็นการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อประเมินเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์มาจากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

3.1.3 เก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

1) นำแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมทั้งแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 หน่วยการเรียนรู้ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม

2) นำแบบประเมินความสอดคล้องของแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียน พร้อมทั้งแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือ

3) นำแบบประเมินความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์พร้อมทั้งเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือ

4) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.1.4 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย มีรายละเอียด ดังนี้

1) นำผลการประเมินแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้มาหาค่าเฉลี่ย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมมาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) หากค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 ขึ้นไป หมายความว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมาก ถือว่านำไปใช้ได้ หากมีข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิจะนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แผนการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2) นำผลการประเมินแบบประเมินความสอดคล้องของแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลการประเมินแบบประเมินความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์มาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ ได้แก่ ถ้าข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 หมายถึง คัดเลือกไว้ใช้ได้ ถ้าข้อคำถามมีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 หมายถึง ควรพิจารณาปรับปรุง (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2567)

3.2 นำร่องแผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

3.2.1 กำหนดตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 25 คน ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างกลุ่มเดียวกับที่ผู้วิจัยจะนำแผนการจัดการเรียนรู้และแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปใช้จริงในการวิจัยระยะต่อไป

3.2.2 กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 เรื่อง ความเรียงเชิงพรรณนา จำนวน 5 คาบ คาบละ 50 นาที

2) แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียน

3) เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

3.2.3 เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) นำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับนักเรียนตัวอย่าง

2) ดำเนินการทดลองจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้

3) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรม ระยะเวลา และเนื้อหาให้สอดคล้องกับช่วงวัยของนักเรียน

4) นำผลที่ได้จากการทดลองใช้เครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

3.2.4 วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) นำแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน โดยใช้ผู้ตรวจ 2 คน ได้แก่ ผู้วิจัยและครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2) วิเคราะห์ความสอดคล้องของการให้คะแนนระหว่างผู้ตรวจ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลผล ได้แก่ ค่าสหสัมพันธ์ 0.81-1.00 หมายถึง มีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกสูงมาก ค่าสหสัมพันธ์ 0.61-0.80 หมายถึง มีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกสูง ค่าสหสัมพันธ์ 0.41-0.60 หมายถึง มีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกปานกลาง ค่าสหสัมพันธ์ 0.21-0.40 หมายถึง มีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกต่ำ และค่าสหสัมพันธ์ 0.00-0.20 หมายถึง มีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกต่ำมาก (สมถวิล วิจิตรวรรณ, 2565)

3) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงกิจกรรม ระยะเวลา และเนื้อหาให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้ในการวิจัยจริง

3.2.5 นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 และผลการตรวจสอบคุณภาพ

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ มีขั้นตอนย่อยดังนี้

1.1) กระตุ้นจินตนาการ เลือกหัวข้อ และกำหนดจุดมุ่งหมายของงานเขียน นักเรียนแบ่งกลุ่มดูตัวอย่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเลือกหัวข้อที่สนใจ จากนั้นให้นักเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายของงานเขียน และวางแผนวิเคราะห์เนื้อหาที่จะนำมาเขียน

1.2) สืบรวจขอบเขตของหัวข้อ ครูใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนได้สำรวจขอบเขตของหัวข้อที่ต้องการเขียน

1.3) คั่นคว้า จัดระเบียบข้อมูล และประเมินงานเขียน นักเรียนแต่ละกลุ่มคั่นคว้าข้อมูล และนำข้อมูลมาจัดระเบียบ จากนั้นครูและนักเรียนใช้แบบประเมินเพื่อประเมินงานเขียนในขั้นเตรียมการ

ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผนและร่างงานเขียน มีขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1) เขียนแบบร่าง แบ่งหน้าที่ และศึกษากลยุทธ์การเขียนร่วมกัน นักเรียนร่างงานเขียน กำหนดสิ่งที่ต้องการนำเสนอ จัดลำดับการนำเสนอเนื้อหา และตั้งชื่อเรื่อง จากนั้นให้นักเรียนแบ่งหน้าที่ภายในกลุ่มและศึกษากลยุทธ์การเขียนร่วมกัน

2.2) กำหนดแง่มุมของหัวข้อที่จะนำเสนอ ครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นความคิดของนักเรียนในการกำหนดแง่มุมที่ต้องการนำเสนอ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของงานเขียนและกลุ่มผู้อ่าน และตัดสินใจว่าจะเน้นประเด็นใด

2.3) ร่วมกันเขียนร่างที่ 1 และประเมินงานเขียน นักเรียนเขียนงานเขียนร่างที่ 1 จากแบบร่าง โดยไม่ต้องกังวลเรื่องการใช้ไวยากรณ์ เพื่อให้ให้นักเรียนกล้าเขียน จากนั้นครูและนักเรียนใช้แบบประเมินเพื่อประเมินผลการเขียนในขั้นวางแผนและร่างงานเขียน

ขั้นที่ 3 ขั้นทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาร่างงานเขียน มีขั้นตอนย่อย ดังนี้

3.1) ทบทวนและปรับปรุงงานเขียนร่างที่ 1 จากข้อเสนอแนะ นักเรียนอ่านงานเขียนร่างที่ 1 จากนั้นครูใช้คำถามเพื่อให้ให้นักเรียนได้ทบทวนงานเขียนของตนเอง และปรับปรุงงานเขียนต่อไป

3.2) ปรับปรุงและจัดระเบียบงานเขียน นักเรียนปรับปรุงงานเขียน จากนั้นให้นักเรียนใช้คำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม เพื่อจัดระเบียบงานเขียนให้ดีขึ้น

3.3) ขยายความคิดในงานเขียนและประเมินงานเขียน ครูนำเสนอเทคนิคการขยายความคิดให้นักเรียนได้เลือกใช้ เพื่อพัฒนางานเขียนของตนเอง จากนั้นครูและนักเรียนใช้แบบประเมินเพื่อประเมินผลการเขียนในขั้นทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาร่างงานเขียน

ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจแก้ไขงานเขียน มีขั้นตอนย่อย ดังนี้

4.1) ตรวจสอบงานเขียนด้านการใช้ภาษา ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบงานเขียนด้านการใช้ภาษาและการนำเสนอ หากนักเรียนพบว่ามีปัญหาที่ต้องแก้ไขควรแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม

4.2) ประเมินงานเขียน ครูและนักเรียนใช้แบบประเมินเพื่อประเมินผลการเขียนในขั้นตรวจแก้ไขงานเขียน

ขั้นที่ 5 ขั้นนำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานเขียน มีขั้นตอนย่อย ดังนี้

5.1) เลือกช่องทางนำเสนอ นักเรียนแต่ละกลุ่มตัดสินใจว่าจะนำเสนอหรือเผยแพร่ ผลงานเขียนในที่ไหน โดยพิจารณาวัตถุประสงค์ของเนื้อหาว่าเหมาะสมกับช่องทางใด

5.2) ประเมินงานเขียนและเผยแพร่ผลงานเขียน นักเรียนปรับรูปแบบเนื้อหาให้ตรงตามข้อกำหนดของช่องทางที่จะนำเสนอ จากนั้นครูและนักเรียนใช้แบบประเมิน เพื่อประเมินผลการเขียนในขั้นนำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานเขียน นักเรียนปรับปรุงและเผยแพร่งานเขียน และรวบรวมความคิดเห็น คำแนะนำจากผู้อ่าน เพื่อมาปรับใช้กับงานเขียนครั้งถัดไป

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบประเมินที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด ($M = 4.52$, $SD = 0.50$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ในการวิจัยระยะต่อไป (ตาราง 2)

ตาราง 2

ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1

รายการประเมิน	M	SD	ระดับ
1. สารสำคัญ	4.50	0.55	เหมาะสมมาก
2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	4.50	0.55	เหมาะสมมาก
4. สารการเรียนรู้/เนื้อหา	4.50	0.55	เหมาะสมมาก
5. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	4.44	0.53	เหมาะสมมาก
6. สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.44	0.53	เหมาะสมมาก
7. การวัดและประเมินผล	4.22	0.44	เหมาะสมมาก
รวม	4.52	0.50	เหมาะสมมากที่สุด

1.3 ผลการนำร่องแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้ นักเรียนสามารถเขียนร่วมกันเป็นกลุ่มและดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นได้สำเร็จ แต่มีขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการที่ต้องใช้ระยะเวลามากกว่าที่กำหนดไว้ เนื่องจากครูต้องสอนเนื้อหาหลักการเขียน ให้นิยามนักเรียนศึกษาตัวอย่างงานเขียนและฝึกเขียนโดยเริ่มจากแบบฝึกหัดอย่างง่าย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถสืบค้นข้อมูลได้ทันเวลา จึงต้องมอบหมายให้นักเรียนกลับไปสืบค้นข้อมูลนอกเวลาเรียน ระหว่างการเขียนพบว่า มีนักเรียนบางกลุ่มไม่สามารถเขียนเนื้อหาได้อย่างต่อเนื่อง ครูจึงต้องใช้คำถามที่ช่วยกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน นอกจากนี้ ขณะที่นักเรียนเขียนร่วมกันเป็นกลุ่มมีนักเรียนที่ไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ครูต้องอธิบายหน้าที่ให้ชัดเจนและให้นักเรียนบันทึกหน้าที่ของตนเองในขั้นตอนนี้ เพื่อช่วยเตือนให้นักเรียนปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย

2. แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์และผลการตรวจสอบคุณภาพ

2.1 แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ แนวทางการวัดและประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถวัดได้จากการใช้แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบอัตนัย ประกอบกับใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นการประเมิน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาเหมาะสมกับประเภทของงานเขียน ผู้อ่าน และวัตถุประสงค์ เนื้อหามีความแปลกใหม่ โดยใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีแนวคิด

หลักของเรื่องชัดเจนและขยายความด้วยแนวคิดตรง เรียบเรียงเนื้อเรื่องอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วยเนื้อหาส่วนนำ เนื้อเรื่อง และส่วนสรุปที่สอดคล้องกับแนวคิดของเรื่อง ใช้กลวิธีการเขียนน่าสนใจและเหมาะสมกับประเภทของงานเขียน นำเสนอเหตุการณ์ในมุมมองที่หลากหลาย และให้คุณค่าด้านอารมณ์และด้านสังคมแก่ผู้อ่าน และ 2) ด้านการใช้ภาษา คือ ความสามารถในการเลือกใช้ถ้อยคำ เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ของผู้เขียน เรียบเรียงประโยค เพื่อสื่อสารเนื้อเรื่องให้ผู้อ่าน และแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของผู้เขียน ใช้องค์ประกอบโครงสร้างทางภาษา ได้แก่ การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การเว้นวรรค การเขียนย่อหน้าได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และเขียนงานเป็นระเบียบ

2.2 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนกับจุดประสงค์จากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์ สามารถนำไปใช้ได้ ($M = 1.00$, $SD = 0.00$) (ตาราง 3)

ตาราง 3

ผลการประเมินแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์

รายการประเมิน	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ
1. แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ก่อนเรียน)	1.00	0.00	ใช้ได้
2. แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (หลังเรียน)	1.00	0.00	ใช้ได้
รวม	1.00	0.00	ใช้ได้

2.3 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์กับองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์สอดคล้องกับองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถนำไปใช้ได้ ($M = 0.86$, $SD = 0.36$) (ตาราง 4)

ตาราง 4

ผลการประเมินเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

รายการประเมิน	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ
1. ด้านเนื้อหา			
1.1 ลักษณะของเนื้อหา	0.67	0.58	ใช้ได้
1.2 การเรียบเรียงเนื้อหา	1.00	0.00	ใช้ได้
1.3 กลวิธีการนำเสนอ	1.00	0.00	ใช้ได้
1.4 การให้คุณค่า	1.00	0.00	ใช้ได้
2. ด้านการใช้ภาษา			
2.1 การใช้ถ้อยคำ	0.67	0.58	ใช้ได้
2.2 การใช้ประโยค	0.67	0.58	ใช้ได้
2.3 การใช้กลไวยากรณ์	1.00	0.00	ใช้ได้
รวม	0.86	0.36	ใช้ได้

2.4 ผลการนำร่องแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

พบว่า นักเรียนสามารถทำแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนได้ภายในเวลาที่กำหนด จากนั้นผู้ตรวจ 2 คน ได้แก่ ผู้วิจัยและครูสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตรวจแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เมื่อนำผลคะแนนการตรวจมาหาค่าความสอดคล้องของการให้คะแนนระหว่างผู้ตรวจเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่ามีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.836 แสดงให้เห็นว่าผลการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจ 2 คน มีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกสูงมาก (สมถวิล วิจิตรวรรณ, 2565) สามารถนำเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปใช้ตรวจแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

อภิปรายผล

ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการนำไปจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผลการวิจัย พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้วิจัยพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวคิดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แนวคิดการเขียนแบบเน้นกระบวนการ แนวคิดการเขียนแบบร่วมมือกัน และรูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 ก่อนนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผลมีความสอดคล้องกัน โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา และด้านการใช้ภาษา

แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละขั้นได้พัฒนาให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยขึ้นเตรียมการช่วยกระตุ้นจินตนาการ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกหัวข้อในการเขียนที่สนใจ เนื่องจากการเลือกหัวข้อที่ตนเองสนใจหรือมีประสบการณ์จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจและความผูกพันให้กับงานเขียน (Erdoğan & Yangin, 2014) อีกทั้งการศึกษาตัวอย่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังส่งผลให้นักเรียนพัฒนาลักษณะของเนื้อหาให้มีความคิดริเริ่มและแปลกใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ Fitriia (2024) ที่เสนอว่า ครูควรแนะนำประเภทของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งยกตัวอย่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน ขึ้นวางแผนและร่างงานเขียนช่วยให้นักเรียนจัดลำดับความคิด กำหนดโครงเรื่อง เรียบเรียงเนื้อหาให้เป็นระเบียบ รวมทั้งเลือกกลวิธีการนำเสนอที่เหมาะสมกับงานเขียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Neptune Township School District, 2025)

แผนการจัดการเรียนรู้ขั้นต่อมาเป็นขั้นทบทวน ปรับปรุง และพัฒนางานเขียนช่วยให้นักเรียนสามารถขยายความคิด ปรับปรุงเนื้อหา เพิ่มคุณค่าของงานเขียนผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและข้อเสนอแนะจากครู โดยการสร้างบรรยากาศให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้นักเรียน

มีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขงานเขียนนับเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน (Fitria, 2024) ขั้นตรวจแก้ไขงานเขียนช่วยพัฒนาการใช้ภาษา ส่งผลให้นักเรียนเลือกใช้ถ้อยคำที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ รับรู้ถึงอารมณ์ของผู้เขียน เรียบเรียงประโยคได้สมบูรณ์ และใช้กลไกลงมาให้ถูกต้อง เนื่องจากงานเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่ต้องเลือกใช้ภาษาให้ผู้อ่านเห็นภาพ เข้าใจอารมณ์ และบรรยากาศของเรื่อง (Neptune Township School District, 2025) และชั้นนำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานเขียนช่วยให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพิจารณาและเลือกรูปแบบการนำเสนอผลงานที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเขียน รวมถึงได้รับข้อเสนอแนะจากผู้อ่านมาพัฒนางานเขียนครั้งถัดไป ซึ่งการนำเสนองานเขียนของตนเองในกลุ่มเล็กก่อนจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ และสามารถพัฒนาไปสู่การเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะเพื่อแสดงศักยภาพของนักเรียน (Ediger, 1991; Fitria, 2024)

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการเขียนแบบเน้นกระบวนการที่เห็นว่า การเขียนเป็นกระบวนการที่มีลักษณะสร้างสรรค์ มีความต่อเนื่องและประกอบด้วยหลายขั้นตอน (Hyland, 2003; Murray, 1972) และแนวคิดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้จินตนาการและความคิดอย่างอิสระ โดยมีครูช่วยสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมและสนับสนุนให้นักเรียนกล้าแสดงออก และสร้างความมั่นใจในการเขียนให้กับนักเรียน (Barbot et al., 2012; Erdoğan & Yangin, 2014) รวมถึงแนวคิดการเขียนแบบร่วมมือกันที่ช่วยพัฒนาคุณภาพงานเขียนผ่านการทำงานร่วมกัน โดยใช้ทักษะทางภาษาและการคิดวิเคราะห์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกกลุ่ม (Noël & Robert, 2004; Storch, 2005) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Karatay et al. (2023) ที่กล่าวว่า รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 ช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในด้านความคิดริเริ่ม รูปแบบการเขียนโครงสร้างข้อความ และกลไกทางภาษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และส่งผลเชิงบวกต่อทัศนคติในการเขียนลดความวิตกกังวล และส่งเสริมการเขียนอย่างเป็นอิสระ

นอกจากการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยแล้ว ผู้วิจัยยังตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านประเมินความเหมาะสม และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง ก่อนนำไปใช้นำร่องกับนักเรียนตัวอย่าง ผลการนำร่องสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญที่เห็นว่า ควรเพิ่มระยะเวลาในขั้นเตรียมการเขียน เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาประเภทของงานเขียน ฝึกอ่านและวิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียน ตลอดจนฝึกเขียนผ่านแบบฝึกหัดที่มีระดับความง่ายและไม่ซับซ้อนก่อนลงมือเขียนจริง รวมทั้งเพิ่มระยะเวลาในการสืบค้นข้อมูลและแนะนำแหล่งข้อมูลที่หลากหลายให้นักเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิยังเสนอให้ปรับปรุงลักษณะคำถามเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ เช่น คำถามเกี่ยวกับการนำเสนอมุมมองในงานเขียนให้หลากหลาย คำถามส่งเสริมการเลือกใช้กลวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจและเหมาะสมกับลักษณะของงานเขียน ตลอดจนคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนเลือกใช้ภาษาเพื่อสร้างภาพและดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน สอดคล้องกับผลการนำร่องที่พบว่า ในบางขั้นตอนนักเรียนคิดไม่ออกหรือมองไม่เห็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานเขียน ทำให้ครูต้องใช้คำถามที่กระตุ้นความคิดและจินตนาการของนักเรียน ดังที่ Ediger (1991) เสนอว่า ควรส่งเสริมความคิดนอกกรอบ ใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ใช้คำถามที่กระตุ้นจินตนาการ และให้นักเรียนฝึกเขียนอย่างต่อเนื่อง

2. แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา

ผลการวิจัย พบว่า แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีค่าดัชนีความสอดคล้องกับจุดประสงค์สามารถนำไปใช้ได้ และเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์มีค่าดัชนีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถนำไปใช้ได้ เนื่องจากผู้วิจัยสร้างเครื่องมือจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและการประเมินผลความสามารถในการเขียนความเรียงและความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อให้ได้แบบวัดและเกณฑ์การประเมินที่สามารถวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ทั้งด้านเนื้อหาและด้านการใช้ภาษาผ่านการเขียนความเรียงแบบเล่าเรื่อง

เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์พัฒนามาจากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยของนักวิชาการหลายท่าน (กิงกาญจน์ บุณสินวัฒนกุล, 2559; ณัฐกาญจน์ เลิศยะโส, 2553; อำภา จักรวาลสดใส, 2564; Burke, 2003; Morris & Sharplin, 2013; Sibeko, 2021; Tonyali, 2010) โดยครอบคลุมองค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา และการใช้ภาษา พร้อมกำหนดรายการประเมินน้ำหนักคะแนน และคำอธิบายพฤติกรรมแต่ละระดับอย่างชัดเจน เมื่อนำเครื่องมือไปตรวจสอบคุณภาพผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับคำอธิบายพฤติกรรมให้ชัดเจนและกำหนดระดับคะแนนให้ครอบคลุมพฤติกรรมที่หลากหลาย ดังที่ Brookhart (2013) ระบุว่า เกณฑ์การประเมินที่มีคุณภาพต้องมีคำอธิบายพฤติกรรมที่ชัดเจน สามารถแยกระดับคุณภาพของงานเขียนได้ และสะท้อนพฤติกรรมของนักเรียนได้จริง

นอกจากนี้ ผลการทดลองนำร่องยังสนับสนุนคุณภาพของเครื่องมือ โดยพบว่า นักเรียนสามารถทำแบบวัดได้ภายในเวลาที่กำหนด และสามารถสะท้อนองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ครบถ้วน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา หนูเกื้อ (2566) รัชนิกร การภักดี (2565) และ อำภา จักรวาลสดใส (2564) ที่ใช้แบบวัดการเขียนเป็นข้อสอบอัตนัยและมีข้อมูลกำหนดให้ ขณะเดียวกัน ผู้วิจัยได้นำแบบวัดมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน ผลการให้คะแนนจากผู้ตรวจ 2 คน มีความสอดคล้องกัน แสดงให้เห็นว่าสามารถนำเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปใช้ตรวจแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการศึกษา พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 สามารถนำไปใช้พัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ทั้งด้านเนื้อหาและด้านการใช้ภาษา ดังนั้น การนำรูปแบบดังกล่าวไปใช้ควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทของนักเรียน ดังนี้

1. ผู้สอนควรปรับเวลาและระดับกิจกรรมให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน เช่น จัดกิจกรรมฝึกเขียนจากง่ายไปยาก ให้นิเทศนักเรียนสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมทั้งในและนอกห้องเรียน รวมถึงควรใช้คำถามหรือสถานการณ์ที่หลากหลายและท้าทายความคิด เช่น คำถามเชิงสมมติหรือสถานการณ์ที่นักเรียนยังไม่เคยมีประสบการณ์ เพื่อกระตุ้นจินตนาการและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียน

2. ผู้สอนควรชี้แจงเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และจุดประสงค์การทำแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้นักเรียนเข้าใจล่วงหน้า และใช้ผลการประเมินร่วมกับข้อเสนอแนะของครูเพื่อช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา รวมทั้งสามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุงงานเขียนของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเขียนและการประเมินอย่างมีแบบแผน 4+1 แต่ยังมีข้อจำกัดด้านกิจกรรมและระยะเวลา ในการทำวิจัยครั้งต่อไปจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้ที่สนใจอาจนำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปทดลองใช้กับผู้เรียนในระดับชั้นหรือบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อศึกษาความเหมาะสมและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในบริบทที่หลากหลาย
2. ผู้ที่สนใจอาจพัฒนาและปรับปรุงแบบวัดหรือเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับงานเขียนประเภทอื่น หรือระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อขยายการประยุกต์ใช้เครื่องมือและเพิ่มความครอบคลุมในการประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. https://drive.google.com/file/d/1mKyU6tkVWL5b6vfwHNEzqkcqVXf_H-m/view
- กึ่งกาญจน์ บุณณสินวัฒนกุล. (2559). *การพัฒนาแบบการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ Plsek ร่วมกับ ทฤษฎีเชาวน์ปัญญาสามองค์ประกอบของ Sternberg เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเล่าเรื่องเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. DSpace at Silpakorn University. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/840>
- ชุดิมา หนูเกื้อ. (2566). *ผลการจัดการเรียนการสอนแบบอิงบริบทร่วมกับเครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ที่มีต่อสมรรถนะการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. CUIR. <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/87875>
- ณัฐกาญจน์ เลิศยะโส. (2553). *การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงร้อยแก้วโดยใช้การสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Silpakorn University Repository : SURE. <https://sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/8445?attempt=2&locale-attribute=th>
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2546). *การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ธารอักษร.

- นุรุทธดา หะยีสะนิ และ ณฐ อังศุวิริยะ. (2562). วิเคราะห์ข้อผิดพลาดการเขียนเรียงความภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ : การศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 14(49), 31-40. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/researchjournal-lru/article/view/189132>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- บุญญาพร ทองจันทร์. (2560). ปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม). *วารสารช่อพะยอม*, 28(1), 125-132. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejChophayom/article/view/88897>
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2567). *เทคนิคการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. เพชรเกษมการพิมพ์.
- รัชนิกร การภักดี. (2565). ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวความคิดทางศาสตร์และแนวความคิดการสอนเขียนแบบร่วมมือรวมพลังที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. CUIR. <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/82656>
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2567). รายงานข้อค้นพบการใช้ภาษาไทยของนักเรียนจาก *การทดสอบ O-NET ด้วยรูปแบบข้อสอบอัตนัย*. <https://www.niets.or.th/th/content/view/26095>
- สมถวิล วิจิตรวรรณ. (2565). สถิติความสัมพันธ์: เลือกใช้อย่างไร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 8(2), 1-15. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rpu/article/view/262965>
- อำภา จักรวาลสดใส. (2564). *การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับข้อมูลท้องถิ่น* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. DSpace at Silpakorn University. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/3814>

ภาษาอังกฤษ

- Barbot, B., Tan, M., Randi, J., Santa-Donato, G., & Grigorenko, E. L. (2012). Essential skills for creative writing: Integrating multiple domain-specific perspectives. *Thinking Skills and Creativity*, 7(3), 209-223. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2012.04.006>
- Brookhart, S. M. (2013). *How to create and use rubrics for formative assessment and grading*. ASCD.
- Burke, R. A. (2003). *The influence of rubrics on high school students' creative writing skills*. Defiance College.

- Bağcı, H. (2019). The effect of 4+1 planned writing and evaluation model on developing writing skills and writing self- sufficiency levels of learners of Turkish as a foreign language. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 14(3), 7–25.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1232114.pdf>
- Ediger, M. (1991). *Philosophy of writing instruction* (ERIC Document Reproduction Service No. ED336755). ERIC. <https://eric.ed.gov/?id=ED336755>
- Fitria, T. N. (2024). Creative writing skills in English: Developing student's potential and creativity. *EBONY: Journal of English Language Teaching, Linguistics, and Literature*, 4(1), 1–17. <https://doi.org/10.37304/ebony.v4i1.10908>
- Hyland, K. (2003). *Second language writing*. Cambridge University Press.
- Karatay, H., Tezel, K. V., Yazıcı, E., & Göktentürk, T. (2023). The effect of the 4 + 1 planned writing and evaluation model on creative writing: An action research study. *South African Journal of Education*, 43(2), S1–S13. <https://doi.org/10.15700/saje.v43ns2a2161>
- Morris, G., & Sharplin, E. (2013). The assessment of creative writing in senior secondary English: A colloquy concerning criteria. *English in Education*, 47(1), 49–65.
<https://doi.org/10.1111/eie.12004>
- Murray, D. M. (1972). Teach writing as a process not product. *The Leaflet*, 71(3), 11–14.
https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=xVRBuucAAAAJ&citation_for_view=xVRBuucAAAAJ:hC7cP41nSMkC
- Neptune Township School District. (2025). *Creative writing curriculum grades 9–12*.
<https://www.neptuneschools.org/ourpages/auto/2020/5/19/62545538/Creative%20Writing.pdf?md=1738254242877>
- Noël, S., & Robert, J. M. (2004). Empirical study on collaborative writing: What do co-authors do, use, and like?. *Computer Supported Cooperative Work: CSCW: An International Journal*, 13(1), 63–89. <https://doi.org/10.1023/B:COSU.0000014876.96003.be>
- Sibeko, J. (2021). An evaluation of the assessment of creative writing essays in the Further Education and Training band. *Journal for Language Teaching*, 54(1), 151–173.
<https://doi.org/10.4314/jlt.v54i1.3>
- Storch, N. (2005). Collaborative writing: Product, process, and students' reflections. *Journal of Second Language Writing*, 14(3), 153–173. <https://doi.org/10.1016/j.jslw.2005.05.002>

ภาษาต่างประเทศ

- Demirel, A. (2021). *4+1 PLANLI YAZMA VE DEĞERLENDİRME MODELİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ TARTIŞMACI METİN YAZMA BECERİLERİNE ETKİSİ* (The effects of the 4+1 planned writing and evaluation model on the argumentative text writing skills of teacher candidates) [Doctoral dissertation, Abant İzzet Baysal University]. Council of Higher Education (CoHE). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Erdoğan, Ö., & Yangin, B. (2014). SÜREÇ TEMELLİ YARATICI YAZMA UYGULAMALARININ YAZILI ANLATIMA VE YAZMAYA İLİŞKİN TUTUMA ETKİSİ [The effects of process based creative writing activities on students' writing expression and attitude towards writing]. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 438–459. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aibuefd/issue/1502/18204>
- Karatay, H. (2011). *4+1 PLANLI YAZMA VE DEĞERLENDİRME MODELİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ YAZILI ANLATIM TUTUMLARINI VE YAZMA BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEYE ETKİSİ* [The effect of 4+1 planned writing and evaluation model to develop the attitudes of preservice teachers as to written expression and their writing skills]. *Literature and History of Turkish*, 6(3), 1029–1047. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.2622>
- Karatay, H., & Aksu, Ö. (2017). *4+1 PLANLI YAZMA VE DEĞERLENDİRME MODELİ'NİN 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN EV ÖDEVLERİNİ HAZIRLAMAYA ETKİSİ* [Impact of 4+1 planned writing and evaluation model on homework preparation of 8th grade students]. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(2), 313–335. <https://doi.org/10.16916/aded.302765>
- Selanikli, E. (2015). *4+1 PLANLI YAZMA VE DEĞERLENDİRME MODELİNİN 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN PERFORMANS GÖREVLERİNİ VE PROJE ÖDEVLERİNİ HAZIRLAMALARINA ETKİSİ* (The effect of the 4+1 planned writing and evaluation model on the preparation of performance tasks and project works of 7th grade students) [Master's thesis, Abant İzzet Baysal University]. Council of Higher Education (CoHE). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Tonyali, E. (2010). *YARATICI YAZMA UYGULAMALARININ İLKÖĞRETİM ALTINCI SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA BECERİLERİNE ETKİSİ* (The effect of creative writing practice on the writing skills of 6th grade primary school students) [Master's thesis, Abant İzzet Baysal University]. Council of Higher Education (CoHE). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>